НЕ КИДАЙТЕ ПЕРЛІВ МЕЖИ СВИНІ.

Котрий народ гідний волі? Той, котрий вміє шанувати волю. Котрий вміє пошанувати не лиш свою волю, але й волю других.

Англійці вміють шанувати волю других і коли поборили Бурів, дали їм таку широку автономію, якої лише Бури вимагали. Коли нині громадка непримирийших таки бунтує ся, сьвіт їм дивує ся, бо не знає, чого вони властиво хочуть. Але не дивує ся ніхто, що прем. Бота, таком колишній провідник Бурів, бере за збрую і без надуми йде борoти ся з бунтівниками.

Англійці вміють шанувати волю. Колиб нині побідили Німці і взяли велику Британію і Францію в ярмо, булаб се катастрофа для цивілізованого сьвіта. Кождий прихильник свободи, без уваги на народність, вважав би скасоване англійської і французької волі за страшне нещастє. Колиб однакож побідила Англія і Франція, німецький народ, як народ, не стратив би нічого, бо Англійці і Французи пошанувалиб німецьку культуру і розширилиб його волю. Навіть втративши державну самостійність, Німці не потребувалиб покидати своєї мови, своєї літератури і своїх звичаїв. Коли Німці чують ся тепер загроженими, то лиш зі сторони Росії. І дійсні прихильники вселюдської свободи не вважають за нещастє для Німеччини, як би Англія і Франция її побідили. Англія і Франція доказали вже, що вміють цінити волю, бо вміють цінити не лише власну волю, але й волю других народів. Пруси доказали, що не вміють цінити волі других народів, доказали що не розуміють ціни дійсної волі, бо перемінили ніду Німеччину у одну велику касарню і свободолюбні сьвіта мають повну підставу ворожувати ся їх тріюмфу.

Лише той нарід гідний волі, котрий вміє шанувати волю, не лиш свою, але й чужу волю.

Один народ, котрий тепер найдуже домагає ся волі, є народ польський. Кождий чоловік, що вірить в волю народів, признає, що Полякам належить ся воля, бо вони є самостійний народ. Але при сїй нагоді мимоволі приходить на думку питане: Чи гідні Поляки волі? Чим доказали Поляки, що вони гідні волі?

Поляки в неволі. Три держави поділили ся Польщею. Тяжко дихати Полякам в Німеччині, бо Німці тримають їх остро в карбах. Лекше їм жити в Росії, але й там нагайка частенько свище по свободолюбних польських спинах. Найбільша їх воля в Галичині, бо через щасливий склад обставин і привилеї дідичів та богачів лишене їм в додатку до безмежної волі також панованє над чотирма міліонами Русинів. Яке то польське пановане — краще не пригадувати. Добре його тямимо. Таке воно славне, що коли лиш бувало в парляменті в Берліні піднесли Поляки скарги на німецькі пересьлідуваня, то вистарчило лише сказати: "А що робите з Русинами в Галичині?" і вся дискусія на тім кінчила ся. І те славне польське поступоване з Русинами так сильний розголос собі роздобуло, що навіть тепер, коли підчас війни зачали ся балачки на тему відбудованя Польщі, то лондонський "Спектейтор" вважав за відповідне вкинути замітку, що при відбудованю Польщі Росія повинна вимогти від Поляків гваранцію, що не будуть гнобити Русинів. Декому може се виглядати на глупу замітку, бо звісно, що як Росія є для Русинів за вісімнайцять, то Польща є за без двох двайцять. Тимчасом в замітці "Спектейтора" містить ся страшний закид. Се є закид, що Поляки не розуміють вартости волі! Поляки мають в цивілізованім сьвіті славу ще гірших гнобителів, чим Росія! Росія має жадати гваранції від Поляків, що не будуть надуживати своєї волі! Не Росія є дика, жорстока і варварська, то що в такім разі є Польща, котру европейська опінія ставить нижче Росії?

Поляки не розуміють вартости волі! Хто є провідником оплаканих російських побідоносцевщини? Поляк — Пуришкевич! Хто є Бобринський? Змосковщений Поляк! Хто найзавзятіше в сьвіті виступає проти української народности, мови і українського відродженя: Не Москалі! Поляки і польські перевертні!

Волі гідний лиш той народ, котрий вміє пошанувати волю, свою волю і чужу волю. Поляки не мають волі в Росії. Коли тепер не повстають проти Росії, то лиш тому, що боять ся. Коли Поляки переважно показали ся тепер москвофілами, то лиш тому, що більшість Поляків живе в Росії і так чують ся в дома в царстві нагайки, що нема надії на те, аби встали проти неї. Росія тому лише дає тепер Польщі обіцянку автономії, що автономна Польща не буде ріжнити ся від автократичної Росії... і Росія певна сего! Факт, що навіть австрійські Поляки, які мали повну волю, якої лише забажали, тягнуть тепер до Росії, свідчить, що в умах Поляків затерта ріжниця між волею а політичним звіданем. Воля для них мертва буква!

Поляки не вміють шанувати своєї волі і не вміють шанувати чужої волі. Найлучшим на се доказом є відносини Поляків до Русинів. Англійський журналіст, що розуміє вартість волі, жадає, аби Росія домагала ся від автономної Польщі гваранції, що вона не буде гнобити Русинів...

Народови, що домагає ся волі, малиб стайнити домагане, аби передовсїм загарантуван, що буде шанувати волю...

Але треба би! Польський народ є в теперішню пору в ряді народів - гнобителів поруч з Москалями, Прусами і Турками. Пруси надуживають своєї спромоги гнобити другі народности. В інтересі волі і цивілізації є найти спосіб на ограничене сего їх морального калїцтва. Дехто каже, що найлучшим ліком на се калїцтво булоб показати гнобителям вартість волі, ставлячи їх в положене поневолених. Терпка се школа, але спасенна. Поляки однакож зналь сотки літ вчили ся в сій гіркій школі і, як видно, не навчили ся нічого. Замість навчити ся симпатизувати з угнетеними, вони зітхають за нагодою угнітати других. Діявольська втіха вшехполяків що при їх помочи потерпіли галицькі Українці такі страшні удари, які вже описувано подрібнійше в часописях, перевисшає навіть втіху "Нового Времени". Вшехполяки, що гноблене українства поставили собі за релігію, тішать ся нині, що підставили ногу Українцям перед Австрією так, що та вигубила сотки невинних українських мужиків, підозріваючи їх о — симпатії до Росії а навіть підозрівала митрополита Шептицького; тішать ся навіть, що Росія на глум і голову вигнала тепер польщину зі східної Галичини, бо — рівночасно з тим нищить також український рух.

Що се не є голословне твердженя, наводимо на примір витяг з загально звісного між Русинами (бо на жаль Русини масово піддержують його своїми передплатами) польського "Америка Еха" з Толідо, О.

"Всі реляції, оповідає Америка Ехо, "які містили ми від початку війни про становище Русинів в Галичині, були цілковито з собою згідні; всі вони ствердили, що руський нарoд від разу і рішучо відвернув ся від Австрії, забуваючи про пруські марки і політичні привилеї, якими обдаровувано "Українців". Вже з початку війни австрійські власти підприняли численні арештованя серед Русинів, так серед т. зв. "москвофілів" як і серед "Українців". З сеї причини ходила до намісника Коритовського депутація "Українців" та звертала йому увагу, що полiційно-військові власти очевидно не розбірають ріжниці між "Українцями" а "москвофілами". На те мав сказати Коритовський: "Що правда, я сам не знаю, яка в теперішню хвилю є ріжниця між "Українцями" а "москвофілами". Хиба така, як між Жидами а Ізраїлтянами". Про митрополита Шептицького мали ми відомість з дуже певного жерела, що враз з цілою капітулою інтернували його військові власти, як "політично підозрілого". В реляціях, що перейшли до преси, про занятє Львова, мали ми посередне ствердженє сеї вістки в інформаціях, що військові власти "пропонували" митрополитови Шептицькому, аби виїхав під ескортою до Відня. Очевидно забракло часу на виконане сеї "пропозиції". Всі ті факти вказують вистарчаючо на те, що легенда про істноване української народности доходить вже до кінця. На жаль, ся легенда справила рівнож богато шкоди польській суспільности."

Пише се не часопись приязна Австрії. Се пише часопись найбільше москвофільська з москвофільських. Рівночасно є се часопись, що дуже галасливо домагає ся відбудованя Польщі.

Чого маємо надіяти ся по таких людях, як би вони дістали волю?

Здасть ся, нема в сьвіті більше чорного приміру поступованя пригнобленого народу супроти другого пригнобленого народу, чим поступоване польських зрадників супроти Українців, як його самі Поляки описали в повисших кількох реченях.

Чи належить ся народови, що в такий спосіб поступає з другим поневоленим народом? Мабуть ні! Перли перед свині не повинно ся кидати!

Се може звучати безсердечно для цілого польського народу, але сказати треба, що як "Америка-Ехо" висловлює почування більшости польського народу, то Українці можуть Полякам зі своєї сторони лише побажати з цілого серця, аби ціла Польща дістала ся в руки Прусів. Отсе їм належить ся! Народови з такими звироднілими моральними почуванями не належить ся нїчо инше, як нагайка. І мабуть ще нагайку такі чекає Поляків, коли судити з того, як вони беруть ся до відбудованя Польщі. На Поляках порозуміють ся так Москалі як Австрійці і Німці. Тоді увесь час в нїх... [illegible]

"Новини".

ЛОВЛЯТЬ РИБИ НА ВІЙНІ.

Кореспондент з північної Франції доносить: — "Тепер, коли наводнене, в котрім богато німецьких відділів зістали нечайно захоплені і випнені, — уступило, — Бельгійці занимають ся ловленем риб. Лицарі без штанів бродять ся по воді і болоті, ловлячи рибу своїми лапами, раді, що можуть дістати сьвіжої поживи, а тим часом, про биваючи риби, вправляють ся до серіозніїшої борби.

"Інфантерія не хоче лишатись позаду сего спорту. Они привязують свої багнети до довгих тичок і тазаючись по багнах, виловлюють оставшу рибу.

"Обчислено, що Німці сконцентрували коло Ипрес і Аррас около десять корпусів, котрих ужиють в їх остатній пробі перебити лінію союзників і дістатись до берегів моря. Они нагромадили тут таку скількість амуніції, що не можна гори звивати з землею і коли знов гармати зі всіх боків загремлять, то се буде найстрашнійша чортівська музика яку коли світ чув. Навіть в віддаленю на десять кільометрів така музика є страшно оглушаюча.

ОГОЛОШЕНЄ.

Пропали дві безроги обі білі, два кнурі, шість місяців старі вартости по 12 долярів. Хтоби дав мені знати где они є то дістане від мене нагороду.

Прош уповідомити на адресу:
WASYL TROFANKO,
Wroxton, Sask.

БАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий є за поверх 18 літ, може взяти гоместед, чверть секції отвореної домініяльної землі в Манітобі, Саскачевані і Альберті. Зголошуючий ся мусить явити ся особисто в агенції домініяльних земель або в суб-агенції дистріктовій. Врата гоместед через повновочія, можна брати в всякого місцевого агента домініяльних земель (не суб-агента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ — мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гоместедовець може мешкати на фармі не меншій як 80 акрів не дальше як 9 миль від гоместеду — на певних умовах. В всякім випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді ні. Коли повинности помешканя відбувае ся в сусідстві.

В декотрих дістріктах гоместедовець може примешити чверть секції сусідуючої з його гоместедом. Ціна три долярі за акер.

Обовязки: — Шість місяців мешкати кождого з шість років від дня вступу (включаючи час потрібний до удержаня патенту на гоместед) і пятьдесять акрів обробити.

Гоместедовець котрий покористував ся правом одержаня гоместеду і не може взяти примешки, може купити гоместед в певних дістріктах в цїні 3 дол. за акер.

Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Выробити 50 акрів побудувати хату вартости 300 дол.

Скількість обробленої землі може бути зменшена тоді коли земля є корчовата або камениста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

Elliot, Macneil & Deacon
Адвокати, повновласники, нотарі, [illegible]
Офис 712 & 722 McIntyre Block
Phone Main 1 & 79. Winnipeg, Man.

Читайте і шіріть "Канаду" від хати до хати і з рук до рук.

ПОЗІР! ПОВІДОМЛЕНЭ!
REGAL WINE COMPANY Limited.
Tel-phone: Main 894. 721 Main Str., Winnipeg.

[illegible]

REGAL WINE COMPANY LIMITED
721 Main Str., Winnipeg, Man.
МИ ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ.

Edward L. Drewry,
REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА
St. John — Winnipeg.
Наші вироби самі себе хвалять.
Пийте DREWRY'S: Лягер, Ейл і Портер.
Мінеральні води всім знані.
TELEPHONE: ST. JOHN 221

ПОЗІР!
ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою
"ОРЕЛ"

НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!

Напитки в нас ріжнородні і первородні знаменитости — зрештою, коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.

Тепер з нагляду на сьвята, ми постановили знизити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.

Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренди (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренди лутша 1 гальон	$5.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганишівка крайва 1 гальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 гальон	$6.00
Кмінківка 1 гальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$6.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Лїпше за гальон	$1.50
8 літний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешневе вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба лїпше за гальон	$3.50

Угорське вино квартова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовленя висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанем
Alexander Roshko,
175 Henry Ave. Phone Main 1757. Winnipeg, Man.

КАНАДА

„КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50
Видає:
РУСКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адреса: "КАНАДА"
301 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

„CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisement.
Subscription per Year $1.00
Address: „CANADA"
301 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II. Вінніпеґ, Ман. Четвер 19-го Падолиста 1914. Число порядкове 63. Winnipeg, Man. Thursday November 19th 1914. Число 45.

Воэнні Вісти.

НІМЦІ НАНОВО РОЗПОЧАЛИ СИЛЬНІ АТАКИ НА СХІД І ПОЛУДНЕ ВІД ИПРЕС. — ОФІЦИЯЛЬНИЙ РАПОРТ ДОНОСИТЬ, ЩО ПОСЛІДНІ АТАКИ ІМ НЕУДАЛУСЬ. — СОЮЗНИКИ ПОСУНУЛИСЬ ВПЕРЕД МЕЖИ АРМЕНТІЄРЕ І АРРАС.

Париж, 18. падолиста.

Найновійші воєнні депеші доносять що по артилерійнім уделю ворожих собі армій, котрий тревав через послідних кілька день Німці знов йрипустили атак на схід і полудне від Ипрес однак зістали відперті. Їх атаки незмінили ситуації. Через послідних два три дні союзні армії зробили малий поступ вигнавши неприятеля з окопів посунулись наперед в околицях Аррас і Армєнтієре а також в Аргоне і на поживна Мауе.

Се майже більше всі новини за тиждень з західного терену війни. Значить що через тиждень небуло жадних надзвичайних воєнних операцій окрім того що канонїри абстріювали себе взаїмно.

НІМЦІ В ПРУСІЇ ЦОФАЮТЬ СЯ. — ПЕРЕМИШЛЬ ЗНОВ ОБСТУПЛЕНИЙ НАОКОЛО. — КРАКІВ БОМБАРДУЮТЬ — ГОРИТЬ. — РОСІЯНИ ВИГНАЛИ НІМЦІВ З ПОЛЬЩІ.

Петроград, 17. падолиста.

Офіциальна відомість від російського генерального штабу звучить: — "В східній Прусії неприятель цофає ся назад на цілій лиії межи Гумбінген а Ангебург, тримаючи лише переходи через Мазурські озера.

На фронті межи Вислою а Катрою борба тревае дальше і прибирае щораз ширші розміри.

"Богато німецкого війська в Галичині. Ми дігнали австрійську задню сторожу межи Дуклю і Уйок, переходи в Карпатських горах.

Тяжка битва тревае в східній Прусії в околиці Ніденбургу і Солдау і виграна перехилюєсь на російську сторону. Росіяни зайняли наново ті самі місця в Галичині котрі они мали еще в Серпни.

Австрійці цофають ся взад перед російською армією в Галичині. Перемишль обступили наоколо москалі і розпочали наново бомбардацію. Гарнізон Перемишля складасть ся тепер з около 60.000 вояків і мають они живности і амуніції на дванайцять місяців. Як показалось передтим то твердиня Перемишля єсть варта свого імени. Єї облягали і бомбардували через тим москалі через три місяці і як доносить нелановділи за той час майже нїякої шкоди, причім самі стратили в убитих около 40.000 людий.

Москалі напали на Краків з північної сторони з котрої він є слабо уфортифікований. Всі шпиталі забрались з міста. Місто має 100.000 залоги і живности на два роки. Ходять слухи що Поляки хочуть віддати Краків добровільно, під претекстом, що нехотять видіти в руїні се їх старе столичне місто.

НІМЦІ ОБЕРНУЛИСЬ.

Лондон, 18. падолиста.

Нинішні найновійші телеграми доносять що Німці завинили своє цофане обернулись і відразу ударили на Росіян. Росіяни перейшли вже Вислу в околиці Липна і тепер Німці пруть їх назад до ріки. Стратеґіки говорять що тут може прийти до дуже важної рішаючої борби. Зі сторони ріки Росіянам грозить небезпека бо ріка Висла є дуже трудна до скорого переправу.

АВСТРИЯКАМ ПОВОДИТЬ СЯ НА ПОЛУДНИ.

Лондон 18. падол. — Телеграми доносять що Австріяки побили Сербів і Чорногорців загнали їх назад в їх край і що знов загрозили Бельградові.

ПРИНЦ ВАЛЇЇ НА ВІЙНІ.

Лондон. — Принц Валії, престолонаслідник Великої Британії виїхав на війну і зістав прилучений до англійського генерального штабу в Франції яко адютант головнокомандуючого генер. Френч. Король Юрій і міністер війни Кіченер дали позволеня принцові виїхати на війну.

Засуд виновників замаху на австрійську архикняжу пару.

Сараєво, 28 жовтня.

Нині видано тут судовий вирок на убийників архикнязя Франца Фердинанда, наслідника австро - угорського престола і його жінки, княгині Гогенберг.

Гаврило Пріціп властивий убийник, зістав засуджений на 20 років тюрми. Чотирох заговірників засуджено на смерть через повішене; одного на досмертну вязницю; двох, між ними і Данила Габриновича, котрий кинув на архикнязя бомбу, яка не експльодувала, на 20 років; одного на 16 років; одного на 13 років, двох на 10 років, одного на 7 років, а двох на 3 роки тюрми.

Прочі обжалувані зістали увільнені.

ЧИСЛО ПЛІННИКІВ В НІМЕЧЧИНІ.

Лондон, 6. падолиста.

Телеграма до бюра Райтера доносить з Амстердаму, що з Берліна прийшла вістка, про число плінників в німецьких таборах і шпиталях. Після обчисленя предпринятого послідної неділї було їх:

Француских офіцирів	3,138
Франц. жовнірів	188,618
Російських офіцирів	3,121
Рос. салдатів	186,779
Бельґ. офіцирів	531
Бельґ. жовнірів	34,907
Англ. офіцирів	417
Англ. жовнірів	15,730

Разом 433 тис. 241 людий.

Телеграма додає, що в те число не вчислені ті плїнники які не стоять в таборах.

СЕРБИ ЗАГУБИЛИ ДВА НА КОЖДИХ ТРИ З СВОЇХ ВІДВАЖНИХ ВОЯКІВ.

Петроград, 18. падол.

Просьбу о поміч від Росії предложив тут пан Пшемович спеціяльний післанець сербського ряду, котрий прибув до Петрограду. Він представив що з Сербської 300.000 армії по три місячній борбі лишилось лише около 100.000 чоловіків. Сербія єсть загрожена. В Петроградї порішили що мусять Сербам дати поміч через післанє війск до Сербії або через напад на Угри.

ЦІЛКОВИТА ЗАБОРОНА ПРОДАЖІ АЛКОГОЛЬНИХ НАПИТКІВ В РОСІЇ.

Петроград, 18. падол.

Посьлїдним розпоряджeнем цар російський Николай заборонив продажу горівки, бренди, джіну, меду, вина пива і всяких иниих алкоголїчних напитків в Російській Імперії. Се розпоряджене тикаєсь 150,000,000 людности і занимає в просторі одну шесту часть цілої кулї земскої. Продавати ан їнити алькоголїчних напитків невільно нікому а преступники будуть строго карані. З забороненем продажі алькогольних напитків російський цар зробив своєму народови одно з найблагороднїйших діл яке коли правлячий монарха міг зробити! Як нам відомо продаж алькогольних напитків була в росії в руках держави і статистика доказує нам що російський народ убожів лише тому що був сильно розпиячений.

Минувшої суботи був послїдний день в котрім можна було купити ще где які напитки. Два дни перед тим перед шинками стояли товпи народа. Були там і богаті і найбіднїйші драпїюхи. Приїздили возами коньми, автомобілями і тачками. Кождий ніс що міг. Найбіднїйші несли посьлїдні лахи щоби їх заставити і хоть заостанок накупити як найбільше алькоголю. Тепер всьо вже тверезе. З розпияченої Росії зробив цар за одним почерком пера тверезу державу.

Болгарія по стороні Австрії і Німеччини.

Берлін

Болгарія візьме участь у війні по стороні Австрії, Німеччини і Туреччини. Одиноке зелїзниче получене між Болгарією і Сербією, яке вело з Софії до Ніщу, перервано. Кажуть, що між Туреччиною і Болгарією був тайний договір, який зобовязує Болгарію стати по стороні Туреччини.

Проклямація неутральности. Вашінгтон

Президент Вілсон підписав нині пополудни проклямацію неутральности супроти війни між Англією і Туреччиною.

Греция неутральна.

Лондон.

Із Софії, столиці Болгарії, доносять, що болгарське правительство одержало запевнене від грецького правительства, що Греція рішучо буде дальше придержувати ся неутральности (значить — не мішати ся до війни) і постановила не видавати мобілїзаційного розпорядку.

Болюча страта.

Лондон.

Англійський корабель - великан "Відважний" наїхав на міну на ірляндських водах і затонув. За се англійські кораблї затопили два підводні судна німецькі.

Лондон

Австралія вишле на поміч Вел. Британії 25 тисяч добірного війска до борби з Турками в Египті.

Лондон.

Вже 1,200,000 англійських жовнірів бють ся під теперішню пору на ріжних теренах війни. Одначе управа зажадала **нового міліона жовнірів і біліона долярів** воєнних кредитів. Вел. Британія поносить великі жертви, але й мусить побідити за всяку цїну.

Берлин

Німецькі літаки кружляють над англ. пристанями в Шірнес і Есекс — 40 миль від Льондону.

Рим.

Рада міністрів зажадала $80,000,000 на нові військові потреби.

Катанія. (Сицилія), 14 падол.

На середземнім Морю горить перевозовий італїйський корабель "Чіта ді Савена" з 800 людьми на покладї, в тім 500 арабських жовнірів.

Сліди Москалів.

Віденська газета "Найєс Вінер Журналь" доносить, що двір Германовичі, власність княжни Марії Любомірської, спалений до тла. Замок, гарний двірський парк і ціле село зметені з лиця землї. Не пощаджено також двір краєвого маршалка Незабітовського, ані гр. Абрагамовича в Тишківцях. Москалї знищили також купельну місцевість Любінь коло Львова.

Москалї стратили дотепер около 1,500,000 людий.

Лондон.

Після обчислення звісного воєнного знавця К. Чарлсона Росія стратила у дотеперішній війні найменьше 1,000,000 жовнірів. З того припадає 300,000 на полонених, 300,000 на убитих, а 400,000 на ранених. Але на тім обчислене страт в людях ще не скінчене, бо до сего треба дочислити ще около 500,000 жовнірів, які лежать хорі на ріжні недуги і пошести. Холєра і иньші недуги ширять ся в Росії в застрашаючих розмірах. Задля великого браку лікарів і санітарних уладжень правительство є безрадне.

Німці полонили 4.000 Москалів.

Берлін.

На східнім тереңі війни відперли Німці сильний напад російської армії у Східних Прусах, задаючи неприятелеви великі страти. Москалї подали ся назад, полишаючи в руках Німців 4,000 полонених і 10 машинових ґверів.

Бунти на Україні.

Берлін.

Сюди наспіли телеграми із Софії, столиці Болгарії, що в місті Одесі (над Чорним морем) повстало по вибуху війни з Туреччиною велике занепокоєне. Більшість населеня втікла з міста в глубину краю. Серед робітників у місті прийшло до заворушень. В Катеринославській губернії прийшло до бунту серед резервістів. В Дуланиску розстріляно 15 жовнірів або бунтівників.

Битва під Камінною Струминою і Туринкою.

Раннім ранком дня 21 серпня збудила трубка наших улянців стаціонованих в Сокали з смачного сну: Москалі появили ся коло Камінки струмилової Туринки!

В кілька мінут опісля рушив 30 батальон стрільців з двома машиновими карабінами, трома швадронами уланів і батерією армат в похід.

Була 4 година рано, — а о год. 1-шій по пол. була вже колюмна під Туринкою (40 кільометрів в 9 годинах!)

В Туринції було наших дві компанії і дві полеві армати. З ними ми получили ся і рушили в поле, вислаавши перед себе сильні патрулї.

У хлопців велике напружене... Нараз що мога жене до нас двох уланів і показують руками на ліс: "Є в значній силї — під Батятичами" — мельдують.

Падуть короткі, урвані слова команди. Гальопом рушила артилерия — і скоро почала пальбу в ліс і поза ліс де стояли рос. резерви. Коло ліса видно блеск шабель: се гарцюють наші улани. Скоро заграли й машинові карабіни.

Неприятель почав цофати ся.

Нараз зявляють ся відділ російської кінноти. Капітан Ґреґорі почав зараз пражити їх преспокійно шрапнелями. Та кіннота мимо втрат пре наперед!

Хвиля була грізна.

Нараз — що за чудо? З тамтого боку заграли армати... Се поручник артилерії Бушбек почув пальбу армат і на власну відповідь прибув в саму пору на підмогу... Москалів взято в два огні... Рос. кіннота розсипала ся в неладі, наші стрільці заняли ліс...

Настала хвиля відпочинку після горячої боротьби, що дорого стояла Москалів. По нашім боцї не було дивним трафом, ні одної жертви.

(Цайт. оповідане очевидця).

Рудик - Шандро.

Відомий процес Рудика проти посла Шандра о відшкодоване за безпідставне арештоване підчас провінціональних виборів мин. року закінчив ся 9. с. м. виграною Рудика. Шандро має заплатити $1.200 і кошти.

КАНАДА

часопись просьвітна, економічна і політична виходить кождого тижня у четвер.

Видавці: Руська Видавнича Спілка в Канаді.

Річна передплата $1.00
За границю $1.50
Поодиноке число .... 5ц.

Адрес Редакції і Адміністрації: "КАНАДА" 261 Fort Street, Winnipeg, Manitoba.

CANADA
Ruthenian Weekly

Publishers RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA

Subscription per Year $1.00
Foreign Countries $1.50
Single Copies 5c.

For advertising rates and all business matters address: RUTHENIAN PUBLISHING Co Ltd. 261 Fort Str., Winnipeg, Man.

Уваги.

КАНДИДАТІВ ГУК!

Війна, фінансовий застій та безробіте мабуть спричинили велику лісту кандидатів до ради міста в Вінніпегу. Незадовго розпічнесь, як заповідають ся горяча кампанія і тогди обіцянкам небуде кінця. Старі "батьки" міста прийдуть похвалитись перед нами, своєю працею і викручуванєм ся за недотримане обітниць, а деякі напоминуть нас обіцянками котрі рідко где коли будуть сповнені.

Наші старі батьки тепер стали на дуже фільософічній позиції. [illegible] скаже котрий слова а вже хочеть щоби репортери вписали его "реченє" в часописях на видні місци. Про[illegible] собі на кождім кроці. Витягують сотки проєктів в котрі самі не вірять. Один алдермен з північної сторони недавно висловив ся щоби покасувати платню майора і контрольорів як також алдерманів; той самий алдерман минувшого року вносив щоби платню алдерманів [illegible]. Контролер Мидвінтер заврокував щоби всі ті що немають що робити ішли стріляти та ловили риби. Хитра штука собі той Чалин! І стріляй зайці! Та чим? Коли тепер неттільки рушниці але і боєприпаси повідбирали. Але ми відійшли від [illegible].

Сказано фінансовий застій [illegible] і много "благонамірених" хвалять ся за гонорами і [illegible] грейнарами [illegible] податкових Вінніпегу.

На контрольорів ідуть: Кокс, Кобери, Мекартур, Мідвінтер, Алд. Шор і [illegible], Інграм, Фінкельштайн і Робінсон.

На алдерманів в першій палаті Мекдональд, Др. [illegible] [illegible] в другій [illegible]; в третій [illegible]; в четвертій [illegible]; в пятій [illegible] Пальмер, Саймон і Шмуль Леві; в семій [illegible] Імс, Томас [illegible] майже [illegible] міста кандидатів майже всі Англійці окрім пятьох евреїв а то Робінсон і Фінкельштайн на контролерів. Трілер і Скалітер в пятій а Шмуль Леві в шестій на альдерманів.

З повисшої лісти видимо що наші сусіди жиди не сплять. Они рухають ся, дбають про себе і ставлять кандидатів. Они й так мають далеко більше привілеїв від нас, хоть становлять меншість, а все таки ще друть до більшого. Пора і нам уже над сею справою подумати, бо час короткий. Русини, Поляки і Німці повинні ставити своїх кандидатів. Не тілько їх ставити, але доложити всіх старань щоби їх вибрати, а коли будемо мати своїх заступників в міській раді тогди і з нами більше будуть рахувати ся.

НАТУРАЛІЗАЦІЙНИЙ ЗАКОН СПОЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ І ВИМОГИ ЕВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ.

Ніколи еще в історії сьвіта жадна держава не мала тілько неохочих дезертирів як мають се Сполучені Держави від теперішньої пори.

В жадній европейській державі, факт що чоловік почина кроки приняти горожанства, зложив [illegible], не має найменшої вартости взглядом его мілітарної чинности в его рідним краю.

Се еще не так дивне. Однак уроджений Американець еще більше здивує ся, коли ми ему виясниме факт, що навіть цілковито натуралізований горожанин не звільняє ся від обовязків его рідного краю. В інших словах горожанство Сп. Держав не має ніякої вартости в цілім сьвіті. Коли Сп. Держави позволять комусь приняти папери і [illegible] на замену, то еще не значить, що они ему дали право "півіс Романус", котре було важним пашпортом по цілім сьвіті. Старі краї застерегли собі деякі права, котрі суть осторожно записані в кодексі держав.

Дві умови, котрі найбільше модифікують важність горожанства Сп. Держав суть перше — чи чоловік приняв горожанство за згодою своєї держави — що дуже рідко трапляєть ся — а друге, чи відбув він вже свій час примусової військової служби.

Француз, котрий прийме горожанство Сп. Держав без дозволу свого ряду в літах від 20 до 33, в котрих він належить до трирічної активної військової служби, а 10 років до резерви, мусить явитись на воєнний поклик. Коли-би він не послухав розказу, то він буде арештований, коли-б вернув до Франції без ріжниці, чи би він був старий і усвячений яко воєнний дезертир.

Натуралізація звільняє Бельгійця від воєнної служби, о скільки дезертира а сьвіт тепер знає що в Бельгії дезертирів дуже мало.

Німець, котрий прийме горожанство Сп. Держав, буде караний, коли верне до Німеччини, наколи він виемігрував по асентерунку або підчас чинної служби, або підчас урльопу, або по отриманю поклику воєнної карти або проклямації, також по виповідженю війни коли він виїхав з Німеччини перед скінченем 17 року житя і прийняв горожаньство тогди він не може вернутись назад — хиба тілько на візиту, і тогди він не підлягає карі за утечу від військової служби.

Уроженний в Австро Угорщині котрий прийме горожаньство Сп. Держав, по поверненю назад до краю буде арештований і караний лише тогди, коли він утік підчас війни, підчас чинної служби або коли він був записаний до резерви, покликаний до асентерунку або асентерований. В всяких инших случаях его уважають за горожанина Сп. Держав.

Таке саме право буде пристосоване до Британського горожаньства коли новий натуралізаційний закон, котрий дістав ухвалений на минувшій регулярній сесії, вийде в житє з днем 1-го січня 1915 р. Дотеперішне горожаньство в Канаді мало вартість лише в границях канадійського уряду і так натуралізований горожанин виїхавши раз поза межі Канади не мав приналежної державі над головою.

Росія не може жадати [illegible] позволеня на зміну свого горожаньства, поки він не відбуде своєї військової служби. Коли-б він приняв горожанство чужого краю без дозволу, то по поверненю до Росії буде засланий на Сибір.

В Сербії зміна горожаньства лише тогди дістає признаня, коли [illegible] особа виповнила всю свою військову службу.

Межи Італією а Сп. Державами нема натуралізаційної угоди. Італієць принявший горожаньство Сп. Держав без дозволу свого правительства не дістає звільнення від військового обовязку і богато натуралізованих Італійців повернувши назад втратили права свого краю, бо їх всіх взяли до війська або до арештів.

Найгірше є в Турції, котра не знає жадного натуралізаційного закона, ані жадної натуралізації приняті без позволеня турецького ряду. Позволяєть ся тілько на заграничну [illegible], що аплікант ніколи вже більше не верне в границі держави Отомана. В такім випадку він дістає увільнений від всяких воєнних обовязків.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ННАЇЗДУ ЗАПРОДАНЦЯ ГЕЦЕВА. ГЕЦЕВ І ЕГО БРАТІЯ ТІКАЛИ ВІКНАМИ ЗІ ШКОЛИ.

Гецев бунтує Англійців проти нашого народу, кажучи їм,що Русини суть зрадники.

Русини - Українці! — Чи Ви чуєте, що ся робить? Чи се розумієте? — Той, що запродав наш нарід в старім краю, той самий нині в Канаді на вільній землі робить на Вас доноси і бунтує ваших сусідів Англійців проти вас, називаючи вас зрадниками. — Чи Ви се можете терпіти?... — Ні! і сто раз ні!!!

Гоніть запроданця і зрадника нашої віри і народности. геть від себе на чотири вітри. де він лише появить ся. Не шкодуйте яєчниці!

Сифтон, 12 падолиста.

В минувших неділях відбув ся тут мітинґ протесту проти бесіди недавно тут гостившого капана запроданця Гецева. Предсідателем мітинґу був п. Фред Фаріон.

П. Продан українсько-англійський учитель в Сифтоні, Василь Стандрик, фармер, В. Шкварок учитель, і Павло Вуд Англієць забрали слово на сім мітингу.

Перший забрав слово д. Продан, котрий зняв маску з запроданця Гецева, вияснив народови як-раз хто є Гецев і по-що він сюда приїхав. Гецев бувши в Сифтоні, говорив що: "ані Русинів, ані Українців нема і що ті всі в Канаді, котрі називають себе Русинами суть зрадниками і ворогами Британської імперії." Се так обурило присутних, що вони хотіли лінчувати і кричали: — "на гак зі зрадником!" Гецев з другими помічниками утік через вікно.

— Те, що Гецев говорив, є підла лож, — говорив дальше д. Продан, — бо ми Русини-Українці є льояльні нашій прибраній вітчині і як не можемо чим іншим ві прислужити сь то прислужимось патріотичними датками на Червоний Хрест.

По нім забрав слово д. Стандрик, котрий між іншим говорив: — "Ми Русини не є жадними шпігунами і висказуєм велику погорду капанови Гецеви за то, що він нас так назвав. Він [illegible] і як-би [illegible] був в Галичині, то [illegible] давно [illegible] на шнурку. Ми знаємо цінити Британську свободу, котра нас тепер заступає і котра нам позволяє розвиватись. Ми не заміняємо нашої теперішної свободи ані за Австрію, ані за Росію, ані за Німеччину, котрі будують арешти і [illegible] тоді коли Канадійці будують школи. Ми маємо велику честь, що можемо повісити [illegible] на [illegible] Продана, щоби офірувати що можна на Червоний Хрест.

Пан Шкварок говорив: — "Ми є щирі патріоти свого народу, як також нашої прибраної вітчини. Ми стремимо до визволення нашого народу, як з під австрійсько - польського [illegible] і з під Російського ярма. Росія хоче над всіми Славянами панувати, тому ми єї повинні стеречись, бо она не любить свободи і не сповнить своїх обіцянок.

Пан Павло Вуд (Англієць) говорив: — Я також бажаю Росії але так довго, як Росія воює разом з Союзниками, бажаю собі, щоби Бог дав побіду Росії."

На внесок п. Продана секундованого через п. Стандрика всі присутні ухвалили одноголосно слідуючу резолюцію:

"Ми Русини з Сифтон, Ман. зібрані нині на мітингу серіозно протестуємо проти захланій, які нам зробив Гецев і его прихвостні і висказуєм нашу льояльність до нашої нової вітчини через зібране датков на Червоний Хрест."

ПП. Вуд і Продан дістали назначені колекторами і зібрали між присутними суму $23.90.

По відсьпіваню "Год сейв зе Кинг" і "Ще не вмерла Україна" присутні розійшлись домів.

Таке справоздане читаємо в Вінніпеґській "Фрі Прес" з дня 13 Новембра 1914 р.

Славно Сифтонці!!! — "Гут некст?"

ДАЙМОСЬ ЧУТИ.

Повисший лист показує ясно як на долони що нам стелить канадскі запроданці коли сьміють межи Англіками своїми брехливими доносами захитувати їх віру в нашу льояльність а тим самим викликати в них ворожий настрій проти нас. Ми своєю неактивностію стягаємо на себе вину а може й підозріне. В Вінніпегу єсть завязане товариство Патріотичного Фонду і на такий фонд ми повинні дати що хто може. Ми вже раз про ту справу згадували і жалуємо дуже що ані наші часописи в Канаді ані наші організації тої справи ширше непорушили. Пора пробудитись не спати! —Наші сьвященники і наші учителі по кольоніях повинні йти слідами наших Сифтоньских Братів і збирати датки на Патріотичний Фонд. Хто що може, муку, пшеницю, картофлю, дрова, сир, масло, яйця і инші продукти як також гроші. Наші датки нано не йдуть на війну а йдуть на поміч тим вдовам і сиротам котрих батьки пішли а самі пішли боронити свободи Великої Британії з котрої всі ми нині користаємо. Йдуть також для тих нещасливців, котрих війна лишила в прикрім положеню і котрі заслужили на помилуванє.

До діла отже панове! Не спім — даймось чути! Сего вимагає від нас наші горожанські обовязки.

Наша редакція [illegible]

НЕ КРИЧИ ГОП, ПОКИСЬ НЕ ПЕРЕСКОЧИВ.

Наші сусіди Поляки деякі, [illegible] "від моря до моря". [illegible] з Москалями і капанами, [illegible] повважних руських журналів:

— "Од Кракова до Варшави. Польські оружі [illegible] у нас [illegible] так: Мами своє [illegible] дає в спак! Єдно тільки [illegible]. Же то у нас те газети [illegible]. Кожда воля; бардзо прошe, давай братие, давай гроше — бо там тіне людз." —"Же люд гінь, ми то знами, але пенти дайь не мами, [illegible] з нас не Фрич; — Бо і нуж дайь кажди виписна з нас [illegible], а к квиенеx — ніа!

— Віпи з вибору нашей ради — до [illegible] на [illegible] пошло наших [illegible]. Пошлі, [illegible] до арешту за [illegible] бардзо нех!

— Тепер книже на [illegible] мусимо жить! Пан генерал [illegible] Тобола, [illegible] тиеба Немца біть!

— Я жев завше бні за франта, тераз в ролі адютанта, в то нам тільки грай; Йшед Немцамі там до фраса, Брешь до вали, сам до ляса, віват вольни край!

Сташек Кутернога, постемпови патріота.

ВЖЕ ВИЙШОВ
Календар на Рік 1915
ТОВАРИШ ІМІГРАНТА
[illegible]
Narodna Wola,
315 N. Washington Ave., Scranton, Pa.

HUGH D. CUTLER
адвокат
Полагоджує всякі справи. Ві всяких процедурах удавайтесь до нього.
Phone M. 2038 [illegible] Nanton Bldg. Winnipeg, Canada.

THE SELKIRK HOTEL
T. H. Nesbitt i J. M. Wilson Prop's
[illegible]
802-804 Main st. Phone S. J. 2533.

Ontario Hotel
858 MAIN STR.
[illegible]
Jas. Hennessey, [illegible]

SAVOY HOTEL
[illegible] Main Str. [illegible] C. P. R.
Станція і вікт 1 дол. денно.

EXCURSIONS
ПО ЗНИЖЕНИЙ ЦІНІ
До всіх міст
ВСХІДН. КАНАДИ
[illegible]
ДО СПОЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ
ДУЖЕ ЗНИЖЕНІ ЦІНИ ДО [illegible]
СЕРЕДНИХ ШТАТАХ.
[illegible]
ЗНИЖЕНІ ЦІНИ
ДО ПОРТІВ АТЛЯНТИКУ
До Англії і до полудневих міст.
[illegible]
R. CREELMAN, General Passenger Agent Winnipeg, Man.
Canadian Northern Railway

H. D. CUTLER.

Молодий адвокат котрий боронив Антона Павлішука.

Антін Павлішук 15 літний хлопець з околиці Стюартбурн котрий був оскаржений о убийство Христофуса Ганса, дістав увільнений, судом присяглих від [illegible] простого нападу і засуджений на шість місяців поправчого дому в Портедж ля Прері.

Сцена убитя Ганса розіграла ся недалеко від Толстой Манітоба. Павлішук пас худобу і запустив [illegible] Ганса. Ганс покарав хлопця і обіцяв [illegible]. Павлішук [illegible] на Гансові [illegible] до дому, кидав на него каменями. [illegible] Ганс [illegible]. Павлішук перестрашений своїм [illegible] взяв [illegible] в руки [illegible] котрі его оскаржили о забійство.

[illegible]

ЩО ДІЄТЬ СЯ З УКРАЇНСЬКИМИ "СІЧОВИМИ СТРІЛЬЦЯМИ"?

На напад Москалів на Галичину не могли українські Січові Стрільці довше оставати в рідним краю: до борби не були ще вишколені, бо ще не було часу, тому забрали ся вони на Угорщину до Мункача, щоби тут докінчити своє військове вишколенє. За інструкторів для них відкомендирувала військова австрійська управа кількох активних і кількох резервових офіцерів, між иншими: директора української приватної гімназії в Рогатині, п. Михайла Галущинського, справника Сокола Батька д. Семена Горука, адвоката д-ра Михайла Волошина, конципієнта адвокатського др. Стефана Шухевича і др.

Начальним полководцем української армії добровольців іменований директор М. Галущинський, котрий положив незвичайно великі заслуги около організації пластових курінів між гімназиальною молодежю. Є се чоловік з незвичайною енергією, організаційним талантом, сильної фізичної будови і з великими прикметами духа.

На чолі учеників своєї гімназії робив дир. Галущинський кілька прогульок по Галичині одну на Угорщину, а одну на російську Україну. Здаєть ся, що ліпшого полководця не можна собі бажати. Кождий хто его знав, не може знайти слів подиву для сього чоловіка. Йому до помочи в організації і вишколеню доданий проф. Іван Боберський, звісний голова Сокола-Батька, та адвокат др. Володимир Старосольський. Сі три мужі достроють ся до себе як неможна краще і вони дають запоруку, що Січові Стрільці се дійсно наша гордість.

Первого геройського діла доконали українські стрільці в Карпатах, де головно при їх помочи прогнано Москалів з Угорщини і карпатських проходів. Можна надіяти, що ці полки здійснять мрії нашого народу.

РОБІТНИК.

Робітник робить все.
Робить масло, а їсть сироватку.
Робить футра, а дмеркає.
Будує палати, а мешкає в буді.
Робить рукавиці, а відморожує руки.
Виробляє найкращий тютюн, а курить [illegible] марки.
Меле найкращу муку, а їсть черний хліб.
Шие [illegible] убрання, а одягає ся в лахмате.
Робить шовкові панчохи, а сам обуває онучами.
Робить куби-цигари, а курить [illegible] цигарети.
Виробляє [illegible], а сьвітить в хаті нафтою.
Виробляє шинки, а обгризає мослахи.
Виробляє автомобілі, а [illegible].
Шие штани з дорогого сукна, а ходить в овероллах.
Він викопує з землі золото, а сам [illegible].
Будує [illegible] а [illegible].
Виробляє патентовану [illegible] а [illegible] в [illegible].
Виробляє комфортові пісар[illegible] вагони, а їде вагоном третої класи, а частійше їде пішки.
Він виробляє ліжка, а спит на [illegible].
Будує театри оперові, а іде на 5 ц. "шов".
Виробляє патентовані шлейки, а свої штани припинає [illegible].
Виробляє дебанові меблі, а сидить на лавці.
Він виробляє каравани, трумни, мури гробівниці, а як умре, то гине на мочарі.
Робітник не мав що стратити, хіба нужду і кайдани.
Слава Богу, що ще хоч ніхто не заборонив так жити!

КОНФІСКАТА НІМЕЦЬКИХ МАЄТКІВ В РОСІЇ.

Певно рок, а в часі війни, помочі правительства плюють на ними самими установлені "сьвяті закони". Примірно, хто би міг подумати, що російське правительство може згодити ся на конфіскату землі від властителів тоїж. Таж то "сьвята приватна власність", а російський уряд певно найревнійше поборював науку соціялістів, які стоять за скасованем приватної власности на великої земельної посілости, фабрик, копалень в користь загалу. За голошене тої науки сотки тисячів російських горожан постріляно, побито, посаджено до тюрми, заморено голодом.

Ну а тепер російське міністерство рішає питане про конфіскату всіх земель що належать до німецьких горожан в тім числі і майна цісаря Вільгельма, котрий в Віленській губернії має величезні простори землі.

Міністерство внутрішних справ вносить проект не лиш заборонити Німцям набуване землі в межах російської держави, але також приступити до ліквідації всего майна, яке належить до Германців. Може бути, що "сьвята власність" цісаря Вільгельма остала ненарушена, но за те на малих властителях лягне той закон тяжким ярмом. Число тих малих німецьких фармерів в самій Віленській губернії виносить 200.000.

Чим же завинили ті Німці хлібороби, на котрих може вийти проектований закон?

Польські газети [illegible] доносять, що всі Німці кольоністи які проживають на території [illegible] — а які приняли російське горожанство між 1900 a 1914 роком мають бути вислані з родинами в центральних російських губерній.

І таких Німців - кольоністів буде не одна тисяча.

З АВСТРІЙСЬКИХ ЛІСТ У ТРАТ В ЛЮДЯХ.

Інф. 9. Капраль Микола Л[illegible], ранений.
Інф. 87. К. 16. резервіст Іван Лесь, убитий.
Інф. 58. К. 15. Іван Лесик Наверна, 1892, ранений.
Інф. 87. К. 15. Капраль Р. Лесик, ранений.
Інф. 72. К. 8. Цугсфірер Іван [illegible], ранений.
Інф. 72. К. 6. Резервіст Петро Лешковський, ранений.
Інф. 72. К. 6. Микола Малик, ранений.
Інф. Рег. 70. Дмитро Мілотинович, ранений.
Інф. 6. К. 5. Андрій Маськів, ран.
Інф. 38. Іван Мочар ранен.
Інф. 74. Ярослав Найльонський, убитий.
Інф. 42 Ярослав Наярасник, ранений.
Інф. 102. К. 10 Ярослав Нехиба, ранений.
Інф. 70. Никола Недик, ран.
Інф. 102 К. 4 Николин ран.
Інф. 70. К. 15. Іван Никозяк, ранений.
Інф. 70. К. 13. Яків Никозяк, ранений.
Інф. 70. К. 13. Семен Никозяк, ранений.
Інф. 6. К. 5. Павло Павлів ранений.
Інф. 25. К. 16. Антін Павлович, ранений.
Інф. 102. К. 11 Йосиф Петрик, убитий
Інф. 38. Михайло Петрович убитий.
Інф. Рег. 70. Микола Ковалевич, ранений.
Інф. 25. К. 5. Юрій Кузьма, ранений.
Інф. 22. К. 11. Петро Кри[illegible]лович, ранений.
Інф. 28. К. 7 Йосиф Кудриновський, ранений.
Інф. 25. К. 14. Стефан Лакота, ранений.
Інф. 24 К. 5. Михайло Левицький, ранений.
Інф. 70. К. 16. Теодор Лежанович, ранений.
Інф. 22. К. 6. Андрій Лилик ранений.
Інф. 22. К. 11 Матей-Лозик ранений.
Інф. 6 К. 7. Іван Лукашевич, ранений.
Інф. 92. Йосиф Лакаш, ранений.
Інф. 70 К. 14. Юрко Лукич ранений.
Інф. 22. К. 11. Марійн Лучич, ранений.
Інф. 22. К. 12. Юрко Майстрович, ранений.
Інф. 70. К. 15. Ілько Марчкин, ранений.
Інф. 70. К. 16 Іван Маркович, ранений.
Інф. 70. К. 16 Іван Маркович, ранений.
Інф. Рег. 102 Антін Грушка, ранений.
Інф. 102. К. 8. Йосиф Грузика, убитий.
Гусар Рег. 11. Михайло Гусак, убитий.
Гусар. Рег. 4. Михайло Гуса, ранений.
Інф. Рег. 102 Капраль Гичка, ранений.
Гусар Рег. 14. Павло Ярко, убитий.
Інф. Рег. 92. Франц Елінський, ранений
Інф. Рег. 102. Антін Індрак ранений.
Інф. 6. Цугсфірер, Мартин Калачус, ран.
Інф. 102. К. 14. Іван Камберський, ранений.
Інф. 6. К. 6. Денис Касовський, ран.
Інф. Рег. 102. К. 7. Йосиф Каспар, ран.
Капраль Антін Кавка, ран.
Інф. Рег. 102. Коломазник ранений.
Інф. 25. Юрко Копонка, ранений.
Інф. 70. К. 15. Константинович, ранений.
Інф. 74. К. 13. Йосиф Копаль, ран.
Інф. Рег. 6. Ком. 11 Іван Гаспаровський убитий.
Інф. 70. К. 16. Ілько Груїк ранений.
Інф. Рег. 70. К. 16 Микола Груїк, ранений.
Інф. Рег. 22. К. 11. Матей Гулик, ранений.
Інф. Рег. 22 К 10. Семен Гулик, ранений.
Інф. Рег. 52. Йосиф Гарбах ранений.
Інф. Рег. 92 Йосиф Гарбах, ранений.
Інф. Рег. 25 К. 16. Стефан Гаврошак, ранений.
Інф. Рег. 42 К. 8. Гаврилюк, ран.
Інф. Рег. 74. К 1 Сефан Гатра, ранений.
Інф. Рег. 6 К. 6. Якін Гайвич, ранений.
Інф. 102 К. 8. Йосиф Глинимах, ранений.
Інф. Рег. 102 К. — Йосиф Глиновський, ранений.

НАРОДНА ПІСНЯ

про смерть козака в далекій Московщині.

Стоїть явір над водою
в воду похилив ся.
На козака пригодонька,
козак зажурив ся.
Не хили ся явороньку,
ще ти зелененький.
Не жури ся, козаченьку,
ще ти молоденький!
Не рад явір хилити ся,
вода корінь мие.
Не рад козак журити ся,
та серденько ние!
Ой поїхав в Московщину
козак молоденький,
Оріхове сідолечко
і кінь вороненький.
Ой поїхав в Московщину
тай там і загинув,
Свою рідну Україну
на віки покинув.
Казав собі насипати
високу могилу.
Казав собі посадити
в головах калину.
"Будуть пташки прилітати,
калиноньку їсти.
Будуть мені приносити
з родиноньки вісти".

Читайте і ширіть "Канаду" від хати до хати і з рук до рук.

П. П. АЛЕХНО.
Русько - Польський заклад фотографічний, повозний і погребовий. — Автомобілі для винайму, карити на весіля по $3.00. Заходіть в потребах до мене на адресу
376 Selkirk Ave.
Телефон: St. John 1794
Winnipeg, Man.

Велика Сьвітова війна.

Кождий з нас інтересує ся війною. Всі радо читаємо новинки які тілько може захопити про війну. Новинки воєнні різні і где які дуже часто самі собі противорічать. Щоби найлучше розуміти розложене армій, поля битв і місцевости потреба мати перед собою Воєнну мапу Европи, где все як найдокладнійше означено. Таку мапу можете легко набути у нас. Кождий хто пришле нам предплату за "Канаду" в сумі одного долара буде читав нашу часопись цілий рік а такому сейчас вишлемо Воєнну мапу Европи.

Така мапа сама коштує 50 ц. Отже користайте з нагоди і висилайте предплату на адрес:

Ruthenian Publishing Co., Ltd. "CANADA" 261 Fort Str., Winnipeg, Man.

Заснований 1900.
ДР. МОРДЕН.
Дентист.
котрого зараз сеї насоплени рекомендує Сотки людий скористали з нагоди зниженя ціни за направлюванє зубів.
ЧОМУЖ ВАМ НЕ СКОРИСТАТИ.
Ми закладаємо золоті зуби по 5 дол.

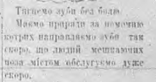

Тягнемо зуби без болю.
Маємо прилади за помочию котрих направляємо зуби так скоро, що людий мешкаючих поза містом обслугуємо дуже скоро.
Наша адреса:
482½ Main Str.,
Rialto Block,
Winnipeg, Man.
ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ І ПО ПОЛЬСЬКИ.

ОГОЛОШЕНЄ.

Пропали дві безроги обі білі, два кнурі, шість місяців старі вартости по 12 доларів. Хтоби дав мені знати где они є то дістане від мене нагороду.

Прошу уповідомити на адрес WASYL TROFANKO, Wroxton, Sask.

ГОЛОСУЙТЕ НА
R. S. ROBINSON'A
НА
КОНТРОЛЬОРА
Міста ВІННІПЕГ

R. S Robinson
є всім добре знаний в місті Вінніпегу як добрий бізнесмен і тактовний чоловік. А чоловік, котрий [illegible] в бізнесі через ціле житє, потрафить добре і совісно розпоряджати справами і майном міста.
ПЕРШЕ ВСЕГО ПОДАТКИ БУДУТЬ ЗНИЖЕНІ.
ПАМЯТАЙТЕ ДЕНЬ 11-го Грудня. 1914.

Заповідачна картка на „Канаду".

Ruthenian Publ. Co. Ltd.
261 Fort Street, Winnipeg, Canada.
Прошу висилати мені „Канаду" почавши від ....
Імя ....
Адреса ....
Почта ....

261 Fort Str., "CANADA" Winnipeg, Man.

PROCLAMATION

AT THE GOVERNMENT HOUSE AT OTTAWA.

Wednesday, the 28th day of October, 1914.

Present:

HIS ROYAL HIGHNESS THE GOVERNOR GENERAL IN COUNCIL.

The Committee of the Privy Council have had before them a report, dated 28th October, 1914, from the Minister of Justice, stating that it is expedient and necessary to take measures to prevent espionage and also to prevent alien enemies in Canada who are likely to render effective military assistance to the enemy from returning to the enemy's service, and to provide for the proper supervision and control of such aliens as may be so prevented from leaving Canada and the detention under proper conditions and maintenance where required of such of said aliens as it may be found necessary to intern as prisoners of war, and that it is likewise desirable considering the lack of opportunity for employment that aliens of enemy nationality who are not likely to add to the strength of the enemy's forces and who desire and have the means to leave the country be permitted to do so;

The Minister observes that it is considered probable that aliens of both classes will be found grouped in particular localities, principally within or in the immediate neighborhood of the large cities and towns;—

The Minister, therefore, recommends that it be enacted by the Governor in council under the authority of The War Measures Act as follows:—

(1) One or more offices of registration shall be established in such cities, towns and other places as may be from time to time designated by the Minister of Justice, and an officer shall be appointed by the Governor in Council for each of the offices so established who shall be called "Registrars of Alien Enemies."

(2) The Registrars shall be under the immediate direction of the Chief Commissioner of Dominion Police who shall exercise general supervision over them in the performance of their duties and to whom they shall report as may be required. The Minister shall appoint such assistants to such registrars, clerks and other officers as may be necessary for the proper carrying out of the provision of the present order.

(3) It shall be the duty of a registrar to examine each alien of enemy nationality attending before him, and to register in a book to be provided for the purpose the name, age, nationality, place of residence in Canada and in the country of nationality, occupation, desire or intention to leave Canada and the names of the wife and children (if any) in Canada of every such alien and such other particulars necessary for identification of such alien of enemy nationality or otherwise as may seem advisable.

(4) Every alien of enemy nationality residing or being within any of the cities, towns or places so designated as aforesaid, or within twenty miles thereof, shall as soon as possible after the publication in the Canada Gazette of a proclamation designating such city, town or place as one wherein a registry office is to be established under this ordinance, attend before the registrar or one of the registrars for the city, town or place within or near which he is or [illegible] and truly answer such questions with regard to his nationality, age, residence, occupation, family, intention as to military service [illegible] by the registrar.

(5) No alien of enemy nationality shall be permitted to leave Canada without an exeat from a registrar, provided that the Chief Commissioner of Dominion Police may in any case grant or cancel an exeat to an alien of enemy nationality who is not required to register.

(6) The registrar may issue an exeat to an alien of enemy nationality if satisfied upon the examination that such alien of enemy nationality will not materially assist, by active service, information or otherwise, the forces of the enemy.

(7) If it appears to the registrar that any alien of enemy nationality who is not permitted to leave Canada may consistently with the public safety be allowed to remain at large, such alien of enemy nationality shall be [illegible] and has the means to remain in Canada conformably to the laws and customs of the country, subject to the obligation to report monthly to the Chief of Police of the city, town or [illegible] registered. If so, such alien of enemy nationality may be permitted his liberty subject to the conditions aforesaid and the provisions of this ordinance. If not, he shall be interned as a prisoner of war. The registrar shall report to the Chief of Police the names and addresses of those who elect to remain at liberty. Any alien of enemy nationality who in the judgment of the registrar cannot consistently with the public safety be allowed at large shall be interned as a prisoner of war.

(8) If any alien of enemy nationality who is by the terms of this ordinance required to register, fails to do so within one month after publication of the proclamation referred to in section 4 of this ordinance or within seven days after the date when he shall by reason of his residence come within the description of those required to register, which ever date shall be last, or if he refuse or fail to answer truly any of the questions put by the registrar, or if, being registered he fail to report as herein before required or to observe any of the conditions on which he is permitted to be at liberty, he shall in addition to any other penalty to which he may be therefore by law liable, be subject to internment as a prisoner of war.

(9) Where any alien of enemy nationality interned under the provisions of this order has wife or children living with and dependent on him, such wife and children shall be permitted to accompany him.

(10) Such provision as may be necessary for the maintenance of aliens of enemy nationality interned as prisoners of war shall be made by the military authorities who may require such prisoners to do and perform such work as may be by them prescribed.

(11) No alien of enemy nationality who is required to register shall be naturalized unless in addition to other requirements he produces and files with his application a duly certified certificate of a registrar that he is registered pursuant to the provisions of this ordinance, and that his application for naturalization is aproved by the registrar.

The Committee submit the same for approval.

RODOLPHE BOUDREAU,
Clerk of the Privy Council.

УРЯДОВА ОПОВІСТКА.

РІШЕНЄ РАДИ.

[2721]

В ПРАВИТЕЛЬСТВЕННІЙ ПАЛАТІ, В ОТТАВІ.

Середа, 28-го Жовтня, 1914.

В присутности:

ЄГО КОРОЛІВСЬКОГО ВЕЛИЧЕСТВА ГЕНЕРАЛЬНОГО ГУБЕРНАТОРА, НА РАДІ.

На засіданю Тайної Ради предложено звіт міністра Справедливости з д. 28-го жовтня, 1914, в якому сказано, що єсть вказаним і потрібним видати зарядженя для охорони перед шпіонажею, а також задержати, щоби ворожі чужинці, які можуть подати ворогови мілітарну поміч, вернули до ворожої служби, щоби забезпечити отвітний нагляд і контролю сих чужинців, для перешкодженя виїзду з Канади для задержаня їх під певними умовами і удержаня о скілько зайде потреба сих чужинців, яких прийдеть ся інтернувати як полонених, як також, що єсть рівнож пожаданим, з огляду на недостаток занятя, щоби отсі чужинці, які не моглиб помогти ворожій силі, в міру бажаня могли покинути сей край;

Міністер замічає, що чужинці обох клас будуть мабуть знаходитись в певних округах, головно коло більших міст або й самих містах. —

Отим - то Міністер предкладає, щоби Генеральний Губернатор, на основі закона про воєнні Зарядженя — поручив як слідує: —

(1) В таких містах, містечках і місцевостях, які від часу до часу мають означити Міністер Справедливости, мають бути утвореними Надзірні Бюра і через Генерального Губернатора має бути установленим для кождого такого Бюра урядник, який буде називатись "Надзирателем ворожих Чужинців."

(2) Надзирателі будуть під безпосередним наглядом головного Комісара Домініяльної Поліції, який буде виконував над ними загальний нагляд, і контролю їх діяльности та перед котрими мають здавати вони в міру потреби рапорти. Міністер заіменує для Надзирателів таких помічників, писарів та иньших урядників, які будуть потрібними до переведеня в житя отсего розпорядженя.

(3) Надзирателя обовязком буде списати з кождим чужинцем, належним до ворожої народности протокол, та вписати до призначеної на се книги імя, назвище, вік, народність, місце замешканя в Канаді і в рідній краю, занятє, бажаня чи замір покинути Канаду, імена жени і дітий (о скільки суть) в Канаді дотичного кождого з чужинців, як рівнож всі подробиці потрібні до ідентифікації таких чужинців належних або й неналежних до ворожої нації, в міру потреби.

(4) Кождий чужинець приналежний до ворожої національности, замешкалий або перебуваючий в сих містах, місточках, які повисше означено, або в промірі 20 миль від сих місцевостий, має, в найкоротшім можливо часі, після проголошеня в Канадийській газеті проклямації, яка означує такі міста, місточка або місцевости, де мають бути утворенними бюра контрольні по мисли отсего розпорядженя, явитись перед надзирателем або одним з надзирателей для даного міста, місточка або місцевости, в котрім або округа котрого живе і точно відповісти на питаня дотично народности, віку, замешканя рідні, заміру чи бажаня покинути Канаду, призначеня, обовязку чи заміру дотично військової служби, та дотично иньших питань які може задати надзиратель.

(5) Ніякий чужинець приналежний до ворожої національности не сміє покинути Канади без дозволу надзирателя; з тим застереженем, що Головний Комісар Поліції Домініяльної може в кождім випадку видати або знести дозвіл на перепустку для Чужинця ворожої національности, який єсть в реєстрі.

(6) Надзиратель може видати перепустку чужинцеви ворожої національности, коли записки і доходженя вказують що чужинець не може в дійсности подати помочи, через чинну службу, інформації чи иньшим способом, ворогови.

(7) Коли надзиратель думає, що котрий чужинець ворожої народности, якому не вільно покинути Канади, може безпечно бути полоненим на волі, тоді має дотичний чужинець заявити, чи бажає і має средства лишити ся в Канаді отвітно до законів і звичаїв краю, під сим услівєм, що має місячно мельдуватись в Поліції місцевости де є реєстр чужинців. Коли так, тоді може чужинець услівно лишитись на волі; згідно з повисшими условами і зарядженями. Коли ні, тоді буде інтернованим як полоняник. Надзиратель має донести Начальникови поліції назвиска сих, що суть на волі. Всякий чужинець, ворожої народности, якого на гадку надзирателя небезпечно лишити на волі, має бути інтернованим як полонник.

(8) Коли який чужинець ворожої народности, що після поданих постанов мас ся мельдувати, не зробить сего протягом місяця після оповіщеня проклямації згаданої в секції 4 сего розпорядженя, або протягом семи днів від дня коли в слідству замешканя в даній місцевости, обовязаний до мельдованя ся, який то речинець єсть невідклично послідний, або коли не хоче чи не буде відповідав по правді на питаня задавані надзирателем, або будучи в реєстрі, не буде мельдував ся, як висше приписано, зглядно не додержить котрого - небудь обовязку, на підставі якого живе на волі, тоді, без огляду на які небудь иньші кари, яким може підпасти, буде інтернованим, як полонник.

(9) Коли чужинець ворожої народности, інтернований по мисли сего розпорядженя, мав при собі жену чи діти, але вони суть на єго хлібі, тоді можуть вони з ним бути інтернованими.

(10) Для удержаня чужинців ворожої народности можуть бути видані військовими властями такі зарядженя, які показують ся потрібними, а власти можуть приказати їм робити яку небудь отвітну роботу.

(11) Чужинець ворожої національности, що має зголосити ся до спису не може бути натуралізованим, хиба що поки при иньші умови виказкесь і зложить разом з оголошеням отвітно виставлений цертифікат від надзирателя, що він є в реєстрі, після припису сего розпорядженя та що єго натуралізації нічо не стоїть на перешкоді.

Рада вносить отже до затвердженя.

РУДОЛЬФ БУДРО,
Секретар Тайної Ради.

Dr. B. GERZABEK

[illegible] WINNIPEG, MAN.

ПОЗІР! ПОВІДОМЛЕНЭ!

REGAL WINE COMPANY Limited.

Telephone: Main 899. 721 Main Str., Winnipeg.

[illegible]

REGAL WINE COMPANY LIMITED
721 Main Str., Winnipeg, Man.
МИ ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ.

Edward L. Drewry,
REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА
St. John — Winnipeg
Наші вироби самі себе хвалять.
Пийте: DREWRY'S: Лягер, Ейл і Портер.
Мінеральні води всім знані.
Telephone: St. John 221.

CALDER & SON
663 MAIN STR.
БАНКИРІ І ПРОДАВЦІ ШИФКАРТ.
Стара і солідна всім добре знана фірма.
А. Наракоцюк
Завідатель чужинецького відділу.

ПОШУКУЮ
своєї сестри, Доці Мидак, походячої з Городенки, вже другий рік в Канаді. Минувшого року перебувала в Монтреал. Хтоби знав о ній або она сама, нехай зголосить ся на адрес:
ILKO RIPAK
P. O. St. Julian, Sask.

ПОШУКУЮ
свого дяда Петра Яценюка походячого з села Кривче, повіт Борщів, мав перебувати десь на фармах за Вінніпегом. Хто би о нім знав, або він самий,
IWAN DROZDOWICZ
18 Maple Ave. Montreal, Que.

ПОЗІР!

ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів
під назвою
"ОРЕЛ"

НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!

Напитки в нас ріжнородні і первородної знаменитости — зрештою, коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.

Тепер з вигляду на сьвята, ми постановили знижити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.

Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренда лутша 1 гальон	$5.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганнішівка краєва 1 гальон	$5.00
Ганнішівка лутша 1 гальон	$6.00
Кмінківка 1 гальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$6.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Ліпше за гальон	$1.50
8 літний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешневе вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба ліпше за гальон	$3.50

Угорське вино квартова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовлена висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанем
Alexander Roshko.
175 Henry Ave., Phone Main 1757. Winnipeg, Man.

БАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий має поверх 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домініяльної землі в Манітобі, Саскачевані і Алберті, зголошуючий ся мусить явити ся особисто в агенції домініяльних земель або в суб-агенції дістріктовій. Брати гомстед через повновочія, можна брати в всякого місцевого агента домініяльних земель (не суб-агента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ—мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гомстедовець може мешкати на фармі не меншій як 80 акрів не дальше як 9 миль від гомстеду — на певних умовах. В всякім випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хіба тоді ні, коли повинности помешканя відбуває ся в сусідстві.

В декотрих дістріктах гомстедовець може примітити чверть секції сусідуючої з його гомстедом. Ціна три долари за акер.

Обовязки: — Шість місяців мешкати кождого з шість років від дня вступу (включаючи час потрібний до удержаня патенту на гомстед) і пятьдесять акрів обробити.

Гомстедовець, котрий покористував ся правом одержаня гомстеду і не може взяти прамшин, може купити гомстед в певних дістріктах в цілі 3 доль. за акер.

Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів побудовати хату вартости 300 доль.

Скількість обробленої землі може бути зменшена тоді коли земля з корчовата або камениста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

Elliot, Macneil & Deacon
Адвокати [illegible]
712 & 722 McIntyre Block
Phone Main 18 & 19 Winnipeg, Man.

КАНАДА

„КАНАДА“
виходить кождого тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50
Видає
РУСЬКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адреса: "КАНАДА"
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

„CANADA“
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisement.
Subscription per Year $1.00
Address: „CANADA“
261 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II. Вінніпег, Ман. Четвер 26-го Падолиста 1914. Число порядочне 64. Winnipeg, Man. Thursday November 26th 1914. Число 46.

Воєнні Вісти.

НА ЗАХІДНІМ ТЕРЕНІ "СПОКІЙ."

Німці висилають на захід підмогу. — Сподіють ся знов завзятої битви.

Париж 25 падол.

Минувший тиждень, з виїмком где яких малих потичок, межи воюючими Німцями і союзниками на західнім терені війни, не приніс нам жадних надсподіванок. Жовніри обох армій обкопались, поробили землянки котрі хоронять їх від смертельних шрапнелів. Стріляннина з канонів тревас без перестанку з обох сторін а летуни показують з гори ворожі позиції на котрі каноніри сиплять град шрапнелів. Машинові і ручні карабіни уживають лише підчас нападу одних на других.

Жовніри своі окопи підкопують все дальше в сторону неприятеля і в одній місци коло Вердун зближились до себе на трийцять кроків. Одні до других перекликувались. Німці питали Француз коли тії зайдуть до до Берлина на ковбаски, а Французи знов кпили з Німців що їм не удалось напити шампанського в Парижу. Така балачка з укриті була дуже навіть весела і приємна, однак горе тому сьмільчакові що висунув голову. Такий завсігди платив смертію за свою цікавість.

ІНДІЙЦІ ШТУРМОМ ЗДОБУЛИ НІМЕЦЬКІ ОКОПИ.

Париж, 25. падолиста

Індійські війска, котрі помагають Британцям на поли битви велавили ся завзятістю і витревалостію як також нічними атаками. В околиці Ля Бассе Німці випирали Британців з їх позиції, однак довго їх не втримали. В ночи відділ Індусів підкравшись близько під окопи напали нечайно на німецькі позиції з багнетами і своїми ножами, випередили Німців, нанесли їм великі страти і забрали в полон три офіцири та 100 жовнірів.

ДОБУВАЮТЬ КРОВ.

Індійські війска, котрі тепер помагають Британцям в Франції мають своє дуже страшне оружіє в роді книжала. Індус кине гвер, багнет, списи і всю модерну зброю і до атаку іде з своїм книжалом, котрих має два. В активній борбі один тримає в руках котрим орудує а запасний тримає в зубах. Реліґійний закон непозволяє Індійцеви вийняти свого книжала з похви без пролиту крови. Французи, котрі перші раз в житю побачили індуські війска були також цікаві видіти їх ножі, і такі лише тогди могли оглядати коли позволили пустити собі кров з руки або пальця. З тої то причини тисячі жінок нині ходять з позавязуваними пальцями.

НІМЕЦЬКИЙ НАЇЗД НА ВСХОДІ НЕ УДАВ СЯ. — РОСІЙСЬКІ ВІЙСКА ПРИПИНИЛИ НАЇЗДНИКА. — КРАКІВ І ПЕРЕМИШЛ БОМБАРДУЮТЬ. НІМЦІ СТАРАЮТЬ СЯ РОЗБИТИ РОСІЙСЬКУ ЛІНІЮ В ОКОЛИЦІ ЛОДЗІ.

Петроград, 25. падолиста. — Так як на західнім терені небуло жадних важних потичок то за то знов на східнім терені, в Польщі, велась минувшого тижня завзята борба межи союзними арміями австро - німеччини а росії. Німці котрі були уступили аж під ріку Ватру нараз нечайно обернулись і цілою силою вдарили на російські війска. Заким москалі змогли опамятати ся то опинились они аж ко до Висли. Німці забрали Стрків, Калюшки, і Тушин всі ті місця на полудневий схід від Лодзі. В тій околиці велась завзята борба 24 падол. в котрій побідили російські війска. Они полонили богато офіцирів і жовнірів кілька канон і полеві провіянти.

Коло Кракова і Ченстохови побідили Москалі. Російські побіди приписують мілітарні стратеґіки велику вагу. Німецькі плани неудались тому що армія котра мала прийти на час на підмогу з під Велюня спізнилась по причині мочарної околиці і великих снігів.

В тій битві поляго далеко більше людей як в таких попередних, тому що земля замерзла і жовніри неможуть копати захищуючих ровів. Жовніри в зимі немає жадного захисту окрім натурального. На німецкі лінії піоніри копаючи шанці розморожують землю нафтою.

Росіяни наново розпочали сильну бомбардацію Перемишля обстрілюють его зі всіх боків. Краків, як доносить депеша з Риму, бомбардують Москалі з північно східної сторони.

НАЙБІЛЬШИЙ ЗДОБУТОК.

Здобули Кайзерів плащ.

Петроград, 25. падолиста.

Офіцияльни післанець доносить що по уступленю Німців з Ченстохови російська армія здобула повіз і плащ належачий до кайзера Вільгельма. Повіз був ушкоджений бо бракувало ему одного колеса а плащ був подертий. То все та радане вислано на памятку Николушці до єго музею. Кажуть що стратеґіки добачили в плащі живі сотворіня.

БИТВА КОЛО МІСТА СУАСОН У ФРАНЦІЇ.

(Оповідане американського воєнного кореспондента про те, як він шукав за побоєвищами і за битвами. Опис битви під Суасон).

В пятницю, дня 4. вересня, я виїхав з Лондону через Гавр до Парижа. В Саутгемптон бачив я богато здоровенних людий, що говорили дуже дивною невідомою мені бесідою і мені прийшло на гадку, що се Москалі, які приїхали з Архангельска. На щастє я вчас довідав ся, що се Вельши. Легко забути, що на британських островах говорить ся більше як одною мовою.

Приїхав я до Парижа о пів до одинайцятої години вечером в неділю. Велика столиця потонула майже цілком в темноті, яку переривали лиш сьвітла, кидані через цілу ніч з аеропланів і Цепелінів. Тут і там з темних вулиць і дахів снопи сьвітла стріляли до неба. Кількоро людий ту і там зопрали ся в купочки неначе курята, коли ястріб буяє над їх головами.

Перша річ, яку я довідав ся було се, що з Парижа виїхати не можна і треба сказати, що мені се питанє показало ся не-аби як трудним до розвязки. Справа мала ся так: пашпорт на їзду зелізницею дістати було можна, але не можна було дістати поїзду в напрямі куда треба. Я пробував купити тикет до Шальон, а навіть до Труа, але мене лише висьміяли. Що-до автомобілів, то вольно ними було їхати лиш до Ніс, Бордо, Гавр і Дієп, і навіть на се треба було мати причину.

Тому я придумав собі план поїхати до Ніс з одним хорим мущиною, що не міг рішити ся пережити облогу і їхав туди з двома людьми, що могли його доглядати я постарав ся о посьвідку від лікаря. Хорий мущина слабував на груди.... Він, Джан Рід і я виїхали до Мелен, де лиш після пляну заблудили і завернули на північ до Розой і там подибали трох англійських кореспондентів, межи ними кореспондента "Таймс" під арештом і під конвоєм веселого англійського офіцера, що власне хотів зробити жарт, який у війні ніколи не старіє ся — хотів розстріляти їх при розсьвіті. Їм забрали автомобіль вартости 5 тисяч долярів і вони були зломані та змордовані. Ще прийшли три офіцири і вони нам порадили, де ми можемо поїхати і не бути арештованими. Потім взяли розговорювати ся.

Від Ватерльо, в Бельгії, аж під Париж гнали їх Німці переслідуючим огнем і тепер при кінци дороги на них не видно було умученя як на початку дороги. Всі були повражені, спокійні, веселі. Вони сьміяли ся з оповідань про німецьку відвагу. Вони сьміяли ся з оповідань про німецькі жорстокости. Ані троха не видно було по них, що вони були побиті. Англійця перестрашити не так легко.

З Розой ми поїхали на схід в напрямі до Фертель Гоше і коло того міста заїхали до горі ничого села. Се була та сама стара історія війни — страшна сторона війни, старі мужики на вулици не маючі куди йти, хлопські коні постріляні в упряжи, житє, свобода і щастє, знищене за пів години компанією рабуючих уланів. Дванайцятилітного хлопчину розстріляли в неділю рано бог знає за що, чи за який непорозумний опір, чи з якої другої причини — чи через похибку просто. Бездомні люди пробували сьміяти ся. Вони говорили "Се війна!" Такі люди не знають нічого про війну. Вони не розуміють великих стратеґічних рухів генерала Мольтке або Клюка. Вони мають глупе понятє, що війна значить нищити їх доми, стодоли і живий інвентар і виганяти їх на поле на голодову смерть. І все таки вони пробували сьміяти ся.

Ми поїхали довгою простою дорогою, якою поїхали задержуючи ся лиш аби застрілити коний, яких вони не могли спиняти. Тих коний тепер закопували. Ми минули Фертель Гоше, потім Кульоммієр, головну кватиру, англійського ґенерального штабу і поїхали до Кресі. В Кресі я перший раз побачив в поли англійську армію. В ній нема тої орґанізації, що в німецькій. Відділи не ходять як колісцята в годиннику. Нема тої докладности в кождім найменшім руху. Але англійська армія сміє ть ся.

Десять днів душила її німецька машина, а вона ще сьміє ся. "Ми їх з часом постріляємо всіх" — каже англійська армія. Після моеї гадки, дух англійської армії стане поважною справою для Клюка і генерала Мольтке.

В Кресі — Баб Дан, Джан Рід і я мали перепалку. Кроміі наших американських пашпортів і посвідки, що ми є товариші хорого чоловіка їдучого до Ніс — в цілком другім напрямі — ми не мали більше ніяких паперів. Що більше — ми виглядали на шпигів. Я знаю, як шпиги вбирають ся. Шпиг носить старий мягкий капелюх, мягкий ковнірець, брудні черевики, а його ковт і сподні зроблені з иншої матерії. Він не стриже волося і не голить ся гладко. Се шість знаків, по яких пізнають шпіона всі ґенеральні штаби, а оден з тих знаків вистарчить до підозріня. Кождий з нас мав всі шість признак. Тому ми посварили ся і сварка скінчила ся тим, що я поїхав до Парижа, а вони поїхали до Кульмміє до генерала Сміт- Дорайєна, що зараз їх відправив до Французів. На слідуючу неділю я надибав їх, як вони їхали до Тур, передавані від бригади до бригади як козел. Мали напись "не небезпечні" і мали бути випущені в Тур.

В четвер, дня 10. вересня, я удав ся до ґенерала Ґалієні, військового ґубернатора Парижа., по пашпорт. На моє ждане я його дістав. Я відразу побачив, що його не буде міг ніхто квестіонувати, хиба який другий генерал і я зараз на другий день вибрав ся в автомобілі на фронт з Томом Слайделом з "Юнієн Нюс". Пашпорт був досить добрий для двох. На нім стояло великими буквами написано все потрібне і він давав мені право дістати о 3 годині по полудни і 11 годині вечером урядові комунікати в Парижи. Вартові жовніри завертали ся назад, як лиш на нього поглянули.

Ми прибули до Лені, в якім досить мало було людий, а потім до Мо, яке немовби вимерло. Французи і Німці кілька разів приходили то виходили з Мо, але не зробили ніякої особливої шкоди, кромі сього, що затопили лодки в ріці — цілком непотрібно. Припускаю, що вони думали, що то понтони. В Мо нам сказали, що в Варед кілька миль дальше, є сьвіже поле битви, отже ми поїхали побачити його.

Поле битви в Варед — се була друга страшна сцена повзяна. Вбиті Німці лежали по полях. Непохованих коний палили невдачно. Пару годин тепла і вогкости почали зіллати на розсипані трупи. Кількоро старих людий копали вузкі гроби. Французька армія пішла дальше.

Німецькі побиті належали до 93 полку інфантерії. Се був другий реґімент, що в тріюмфі перейшов через Бруксель. Трупи покорчили ся. Трупи в сьвім убраню побліднили і прибрали краску своїх уніформів. Не було тріюмфу на обличах нещасних людий, розсипаних бомбами і шрапнелями по полю. Вони були лиш тим що німецький ґенеральний штаб хотів, аби вони були — арматним мясом.

Мала битва коло Варед була злою тактикою з німецької сторони.

Вони обкопали ся в долині і поставили свою артилерію на горі поза інфантерією, в укритю під алеєю грубих дерев Та ті дерева не були цілком укритєм. Французька артилерія стріляючи з горба понад малю долину розбила і дерева і гармати і людий. Дерева виглядали немовби їх зломила сильна буря.

З того огню ніхто не міг вийти живцем. Невистрілені бомби німецьких гармат, що в своїх плетених кошиках, лежали там, де їх Німці положили на землю. Котрі Німці виривались, стріляли раз або два рази, а потім побігли трийцять миль аж до Суасон.

Ми перейшли поза поле битви. В Мей, другім вимерлім селі, поломлений аероплян лежав на поли як ранений птах. По поли лежали розсипані сідла, шаблі, торністри. Се був великий день для Франції. Кількох Німців взяли в неволю в Мей — переважно ранених. Чи по побіді чи по розгромі Німець виглядає однаково — дикі, повне, добродушне, бездумне — бідні раби великих військових полководців Німеччини.

Французькі і англійські війська поступали вздовж цілої лінії — яких 30 до 40 миль, —виграючи першу побіду над наїздниками. А як я зі Слайделом вернув до Парижа, кождий нас питав: "Чи се дійсно побіда, чи се може лиш німецька тучка?" На те питанє не можна було тоді відповісти.

Слайдель купив собі в Мей німецький шолом за два франки і як в Парижи вийшов на вулицю, товпа народа йшла за ним. Виглядав він як курятко, що тікав з хробачком. Мусів наконець завинути в папір, аби дістати ся до дому. Він не хотів бути героєм. Тим

(Продовжене на стор. 2.)